

ҲАЗИРГИ ҚАРАҚАЛПАҚ ХӘМ ӨЗБЕК ПРОЗАСЫНДА КӨРКЕМ ХҲЖЖЕТЛИ ПОВЕСТЬЛЕР

Бекбергенова З.У., Жәримбетова Т.Қ.

ӨзРИАҚҚБ Қарақалпақ гуманитар илимлер илим изертлеу институты, Нөкис қаласы

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.20307076>

Повесть жанрында жазылған шығармалардың анализи соны көрсетеди, ол романға қарағанда заманға хәм оның әхмийетли мәселелерине оғада жақын турады.

Ҳақыйқатында да, повесть жанрының формалық хәм тематикалық бөлиниўлерине қарай хәр қыйлы жанрлық түрлери болған автобиографиялық, биографиялық, мемуар, тарийхый, хүжжетли, заманагөй хәм т.б. повестьлердиң орайында турған қахарманлардың тәғдири тек ғана авторға емес, өз гезегинде оқыўшыға да таныстай түйиледи. Себеби, повесть жанрында жазылған қәлеген шығарманы алып қарасақта, онда автор хәм қахарманның көзқараслары жасырын түринде емес, ал, ашықтан ашық сүўретленип барады. Буны биз автобиографиялық, мемуарлық повестьлерде ғана емес хүжжетли повестлерде де гүзетиўимиз мүмкин.

Өзбек алымлары Э.Каримов хәм Б.Назаров хүжжетли повестлердиң жанрлық тәбияты хаққында: «Кейинги жыллар өзбек повести әдебий жанр белгилерин өз тәбиятына сиңирген жағдайда раўажланбақта. Соның ушын да, хүжжетли повестлер өз мазмуны хәм жанрлық белгилерине қарай очеркке жақын. Лекин, бул демек, хүжжетли повесть очерк белгилериниң хәммесин өзине сиңдирип алды деген сөз емес. Хүжжетли повесть очерктен кескин түрде ажыралып турады. Базы бир алымлар оның очерктен айырмашылығын екеўине де тән болған анық сюжетте деп биледи. Лекин, хүжжетли повестьтиң, очерктен парқы анық сюжетте емес, бәлким көркем сүўретлеу куралларында, бир сөз бенен айтқанда көркемлигинде» [1,13], – деп жазады. Солай екен, реал ўақыялар хәм қахарманлар хүжжетлер қоршаўында яки қурғақ баянлаўлар менен емес, ал, оның қәлеген көркем шығармаға тән болған көркемлеу усыллары жәрдемінде шебер жазылыўы кереклиги хүжжетли шығарманың теориялық талапларының бири екенлиги айқын болады. Хүжжетли шығармалардың сюжетинде өзлериниң қалыс хызметлери менен ели-халқымызға жақыннан танылған шайыр-жазыўшылардың, ағартыўшы-илимпазлардың, урыс қахарманлары менен палўанлардың х.т.б. түрли қәсип ийелериниң образлары менен хызметлери көркем айланысқа түскенлиги менен көрине баслады.

Ўзбек адабиятында ҳужжетли шығармалардың басым көпшилик сюжети өзбек зиялыларының бийгүнә қурбан болыўлары ҳаққында жазылған. Олар тийкарында мазмунлы повесть хәм романлар дәретилди. Повестьлер өмирди кең сүүретлеў көлеми хәм ўақыяны көрсетип бериў усылына қарай түрлерге бөлинеди. Хәдийсе, өмирлик материал, анық хәм қызықлы фактлер қахарман тәғдирин хәм дүньяға болған көз қарасын кеңейтеди. Жазыўшы әлемди көркем жаратыў шеберлигине қарап, қандай шығарма дәретпесин, анық хәм реал ўақыяны сүүретлеўге, базы да фантазияны да илимий жақтан тийкарлап бериўге умтылады. Повестьлердиң төмендеги ишки түрлери бар: тарийхыйлық, заманагөйлик, детективлик, сатиралық, ҳужжетли, биографиялық [2,48-49]. Повесть түрлериниң атынан көринип турғанындай, ҳужжетли повестьке тән қәсийетлер: фактлик материаллар тийкарында мәлим бир тараўға анықлық киритиў, ўақыяны хәм оған байланыслы көрсетпелерди үйрениў, рәсмий орталыққа сай орынды сүүретлеў, реал заман-мәкәндағы жағдайды бийтәрәп жаратыў болып табылады. Шығармадағы қахарман өмириндеги түп бурылысты, жасап кеткен дәўир уйғынлығы менен көрсетиледи. Шығармадағы жағдайлар (газета, журнал, архивлик материаллар, фактлер) ўақыяға байланыслы мағлыўмат кеңислигинде үйрениледи. Көркем-ҳужжетли повесть дәретиўде қахарман тәғдириндеги жағдайларды, ўақыялардың анық ўақтың, белгили мәкәнды дыққат-итибарға алыў хәм себеп-ақыбетин көрсетиўде қахарманға заманлас болған кәсиплеслери, туўған-туўысқанлары гүүалық бериўлерин ядта тутыў мақсетке муўапық болады. Сондай-ақ, автор және сүүретлеп атырған жағдайды, ўақыяны драматикалық руўх бенен байытыўы, дәўирди көз алдымызға келтириўде қахарманлардың кийимлерин, орын көринислерин де ядта тутыўы керек. Ўақыяның жанлы шығыўында диалог хәм монологларды пайдаланыўы нәтийжесинде ўақыялар тынықласып барады. Автор қахарманның ишки сезимлерин, руўхыятындағы өзгерислерин, пазыйлетлерин, хәттеки қәте кемшиликлерин тәсирли, тәбийий сүүретлеўге умтылады.

Жазыўшы Набижон Боқий өзиниң «Жазаланыў» («Қатлнома») (1992) атлы ҳужжетли повестин дәретиў ушын көплеген дереклерди үйренди, шығарма қахарманы Абдулла Қадирийге байланыслы материаллар қайсы архивте болса, сол жерлерде жазыўын ислеген [2,68-70]. «Жазаланыў» көплеген ҳужжетлер тийкарында жазылған көркем-ҳужжетли повесть, лекин, автор бул повестьте факт пенен көркемликти күшейтеди. Абдулла Қадирий ҳаққында бир ўақыттың өзинде еки шығарма дәретилди. Булар Хабибулла Қадирийдиң «Әкем ҳаққында» хәм Набижон Боқийдиң «Жазаланыў» атлы

еки шығармасы, екеуі де бірдей ўақыялардан, бірдей хўжетлерден пайдаланғаны менен хэр қайсысының ўақыяға жантасыў өзгешелиги, баянланыў усылы хэр қыйлы. Ҳабибулла Қадирийдиң шығармасында шаңарақ ағзалары, туўған-туўысқанларының еске түсириўлери тийкарында зыялы жазыўшының пазыйлетлери ядқа алынады. Н.Боқийдиң жазғанында өмирлик дәлиллер көркемлик шығармаға сай жазылады. Жазыўшы керекли хўжетлерди, дәлиллерди көркемлик нуры менен жарата алғаны соншелли, оқыўшы хэтте қыйын материаллық дереклерди өзлигинше пикир жүритип, түсинип баслайды. Және бир өзбек жазыўшысы Ёқубжан Хўжамбирдиевтиң «Қарлығашлар бэхәрде келеди» атлы көркем-хўжетли повестинде белгили журналист Муродхон Собировтың жәмийеттиң зиялы қатламы искерлигинен алған көринислери көркем сәўлелендириледи [2, 64]. Онда Орайлық Азиядағы түркий халықлардың бирлиги, тынышлығы, раўажланыўы жолындағы ис-хэрекетлер тийкар етип алынады. Автор меканды белгилеўде әйемги қалалардан дўнъяның айырым мәмлекетлерине шекем ракурс шөлкемлестиреди. Қахарман бурынғы система шараятында миллет мәпин қорғаған мәмлекет ғайраткерлери, дөретиўши алымлар хызметине тоқтап өтеди. Журналист түрли миллет ўәкиллери өмириндеги ўақыяларды қызықлы фактлер арқалы усынады. Ол хэр бир қахарманның жәмийеттеги орнын, өмирлик тәжирийбесин үйренип қоймай, кеўил кеширмелерин жаратыўға да әхмийет береди. Сондай-ақ, Садриддин Айний, Ғафур Ғулам, Абдулла Қаххар киби ўәкиллериниң халық тилинен, ушырма сөзлерден өнимли пайдаланған сәўбетлери мысаллардан көринеди. Автордың Турсунбай Ўлжабоев, Турақул Айтматовлар ҳаққындағы пикирлеринде идеология хийлелери әшкара етиледі. Ш.Рашидовтың стратегияны анық, туўры белгилеў шеберлиги, қурылыс жумысларындағы дөретиўшилиқ потенциалы халық, миллет мәпи жолындағы қалыс хызмети менен үйлестирилип көрсетиледи. Жазыўшы хўжетли повесть жазыў процесинде көплеген хўжетлерди, материалларды үйренип, оларды сайлап, анық сүүретлегени байқалады.

Әлбетте, жыллар ҳәм дәўирлер өтиўи менен халқымыздың жәмийетлик-сиясий, мәдений-руўхый турмысында жүз берген хэр қандай елеўли ўақыялар тарийх бетлеринен белгили дәрежеде орын алып атыр. Сол сыяқлы хэр бир көркем сөз шеберлери тәрәпинен дөретилген көркем-хўжетли шығармаларда жазыўшылар елге белгили болған уллы тулғалардың хызметлерин көрсетип өтиў менен бирге сол дәўир нәпесин сезиндирип, оларды өзинен кейинги әўладқа естелик сыпатында қызықлы ҳәм мазмунлы етип жеткерип бериўге умтылады. Сонлықтан да, хәзирги

дәуірдеги қарақалпақ әдебиятында пайда болған көркем-хүжжетли дәрәтпелердің жанр сыпатында толық қәлиплесип, раўажланыўы, және де халық тарийхын реалистлик мазмунда сүүретлеўге бейим болып, китап оқыўшысында үлкен қызығыўшылық оятып атырғанлығын айрықша атап өтсек болады.

XX әсирдің 60-жылларынан баслап хәм XXI әсирдің дәслепки шерегинде қарақалпақ прозасында көркем хүжжетли повестьлердің көплеп дәрәтилгенлигиниң гүүасы боламыз. Бул салада Ә.Тәжимуратов «Саркоплы батыр», Ә.Атажанов «Сапалақ палўан», Ж.Муратбаев «Бахыт гүзары», Х.Тәжимуратов «Халмурат доктор», А.Әлиев «Ер басына ис түссе», К.Мәмбетов «Москвадан келген қыз», Ж.Сапаров «Қызыл Қоңырат жигитлери», «Тәслим», «Баспашылар арасында» сыяқлы хүжжетли повестьлери менен бул жанр шығармаларын раўажландырыўға салмақлы үлес қосты. 1990-жыллардан соң көпшилик шайыр, жазыўшылар жаңа заман руўхында хәр қыйлы тематикада хәм жанрларда көркем шығармалар дәрәте баслады. Бул жағдай биз таллап атырған көркем-хүжжетли шығармалардың жаңа тематикалар менен байыўына хәм көплеп дәрәтилиўине де унамлы тәсир жасады. Әсиресе, өткен сталинлик репрессия дәўиринде бийгүнә жазаланған ел перзентлериниң аўыр тәғдири бойынша көплеген хүжжетли шығармалар пайда болды. Олардың басым көпшилигинде рәсмий хүжжетлер хәм архив материалларының тиккелей пайдаланылыўы бул жанр шығармаларының жаңа раўажланыў басқышына көтерилип атырғанлығынан дәрек береді.

Соңғы жыллардағы қарақалпақ прозасында дәрәтилип атырған хүжжетли шығармаларда алыс хәм жақын өтмиштеги тарийх бетлеринде мөрленген ўақыяларды, елим хәм журтым деп жасаған зиялыларды билиў, олардың ўатанға садықлық сезимлерин терең сезиниў хәр қашанғыдан да арта баслады. Жазыўшылар қахарман образын жаратыўда архив хүжжетлеринен пайдаланып, оларды тиккелей көркем шығармаларына киргизип отырды. Мысалы, Г.Есемуратованың «Мында бир кеширим» (1995) повестинде жазыўшы өзиниң «Ата-анам болар ма еди» (1997) повестинде белгили композитор Тәжигүл Адамбаеваның, «Мүршийда Бекполатова ким?» (2006) повестинде Қарақалпақстанға келип билим нурын таратқан муғаллим хаялдың, С.Баҳадырованың «Қанатынан қайрылған сунқар» (2007) повестинде белгили алым Нәжим Дәўқараевтың, К.Смамутовтың «Сары қарақалпақ» (2008) шығармасында И.В.Савицкийдің, Ә.Атажановтың «Жат журтта жапа шеккен адам» (2010) повестинде талантлы жазыўшы Айтбай Бекимбетовтың тәғдирінде хәм кәсибинде жүз берген ўақыялар

хүжжетлерге, тарийхий хэм өмирбаянлық мағлыұматларға тийкарланып сөз етиледі.

Бүгинги күни өзбек хэм қарақалпақ әдебиятында көркем-хүжжетли шығармалар жаңа идеялық-тематикалық бағдарларда, жанрлық-стильлик өзгешеликлерге ийе тәризде раўажланбақта. Мысалы, өзбек прозасында Құлман Очилдың «Сайроблик баракали йигит ҳақида қисса», («Шарқ юлдузи», №8. 2017), Отобек Жўрабоевтың «Ризо бирла борамиз» (№7; №8, 2021) хүжжетли қиссалары дөретилди. Құлман Очилдың «Сайроблик баракали йигит ҳақида қисса» (Сайраблы берекетли жигит ҳаққында қисса) хүжжетли повестиниңидея-тематикасында Сурхандәрьялы истиң көзин билетуғын әпиұайы шаңарақтан шыққан исбилермен жигит Хайитали Алламураатовтың отыз жыллық хызмет искерлиги ҳаққында сөз етиледі. Автор өз көзи менен көрген фактли материаллар хэм де Хайиталыны кишкенесинен жақсы билетуғын жездеси Нормаматтың, хажы бабаның, зия көз клиникасының баслығы Фархад Аъзамның х.т.б. жақын инсанлардың сөзлери, пикирлери арқалы бул әпиұайы исбилермен жигиттиң турмыста ушырасқан қыйыншылықларды жеңип өтип мийнет сүйгишлиги, ҳадаллығы хэм сабыр-тақаты арқалы табысқа ерискенлигин көркемлик пенен сүүретлейди. Автор бул повестьтиң идея-тематикасы арқалы инсан қәдири, мийнеттиң берекетлилиги хэм ҳадал жасаў идеясын алға қояды. Сайроблы жигит Хайиталы Алламураатов – мийнеткеш, ҳадал хэм тырысқақ инсан сыпатында сүүретленеди. Ол аўыр шараятта жасаса да, ҳеш қашан мийнеттен қашпайды, бәрқулла тырысқақлық хэм сабырлылық пенен ислейди. Сол себепли оның ислеген ислеринде берекет болады, турмысы кем-кемнен жақсыланып барады. Повестьте Хайиталының табысы тосыннан емес, ал, оның ҳадал мийнети, пәк нийети хэм жақсы минез-қулқы нәтийжеси екени көрсетиледи. Шығармада «берекет» түсиниги орайлық орын тутады. Автор берекет тек ғана байлық емес, ал, ҳадал мийнет, дуўа хэм жақсы нийет нәтийжеси екенин көрсетеди. Повесть ўақыялары хүжжетли усылда жазылғаны ушын исенимли хэм реал шыққан. Отобек Жўрабоевтың «Ризо бирла борамиз» («Разылық пенен барамыз») атлы хүжжетли повести турмыс ўақыяларына тийкарланған, руўхий-әдеп-икрамлылық мазмунға бай шығармалардың бири болып есапланады. Бул қиссада тийкарынан өзбек классикалық әдебиятының белгили ўәкили Муҳаммад Аминхужа Муқимийдиң (1850-1903) өмириниң соңғы пайытлары ҳаққында сөз етиледі. Лирик шайырдың шахс сыпатында қәлиплесиўи, шайрана қәлби, руўхыяты, ол жасаған тарийхий дәўирге тийисли айырым көринислер де қәлемге алынады. Қиссада және бир белгили шахс Абдуғафур қарый ҳақыйқатында

да Муқимийдин заманласы ҳам ықласбенти болып оны соңғы мәнзилге шығарып салған инсан ҳам шайырдың этирапындағы дослары да тарийхий шахслар есапланады. Шығарманы дөретиўде сөз етилип атырған дәўирге тийисли көплеген тарийхий ҳам әдебий дереклер, қолжазбалар ҳам архив хўжетлери көркем айланысқа түсириледи. Соның ишинде автор усы дәўир ҳам әдебияттың билимданы Пулатжан Қайюмовтың (1885-1964) «Хуқанд тарийхы ҳам оның әдебияты» ҳам де «Тазкираи Кайюмий» шығармаларынан пайдаланады. Сондай-ақ, ҳақыйқатлықты сәўлелендириўде Н.П.Остроумовтың (1845-1930) Муқимий ҳақкындағы жазба материаллары, қазы сайлаўы менен байланыслы орынлар, Исфандияр қазы ҳам Саъдихан илимниң «хәўирлери» ҳам тарийхта болып өткен ўақыялардың хәммеси хўжетлер тийкарында жаратылады. Шығарма қахарманлары хәр қыйлы турмыслық сынақлар – қыйыншылықлар, жоғалтыўлар ҳам руўхый гүреслерден өтеди. Усы процессте олардың ишки дүньясы, ийманы ҳам сабыры сынақтан өтеди. Повестьтиң тийкарғы идеясы – инсан өмирде қандай жағдайға түспесин, оған разылық пенен қараў кереклиги, қыйыншылықлар инсанды тазалайды ҳам тәрбиялайды, сабыр ҳам шүкиршилик арқалы инсан руўхый жетилисиўине ерисиўи мүмкинлиги ҳақкында сөз етиледи. Шығарманың «хўжетли» деп аталыўының себеби – ол тоқыма емес, ал ҳақыйқый турмыс ўақыялары ҳам инсан тәғдирлери тийкарында жазылған. Усы жағынан ол оқыўшыға және де тәсиршең ҳам исенимли көринеди. Шығармада ўақыялар әпиўайы, бирақ тәсиршең усылда берилген. «Разылық пенен барамыз» оқыўшыны өмирге тереңирек нәзер салыўға, асығыслық пенен жуўмақ шығармаўға, хәр бир жағдайда мәни излеўге үйретеди. Бул шығарма әсиресе қыйын жағдайда қалған инсанлар ушын руўхый сүйениш бола алады.

«Хўжетлерге тийкарланып жазылған хўжетли повестьке де қәлеген көркем шығармаға қойылатуғын көркемлик талабы қойылады, лекин, соған қарамастан хўжетлилик жазыўшыны әдеўир дәрежеде шеклейди, себеби, жазыўшының көркем ойы менен қыялы еркисиз түрде хўжетлерге бағынады» [3, 111]. Буны биз, соңғы жыллардағы өзбек ҳам қарақалпақ әдебиятындағы хўжетли шығармалардан көриўимиз мүмкин.

Соңғы жыллардағы қарақалпақ прозасында Г.Есемуратованың «Үш дәўирдин гүўасы «Тентек» ҳаял ҳақкында әпсана» (Нөкис, 2018), Ш.Уснатдиновтың «Ибрайым Юсупов. Шайырдың жаслығы» (Нөкис, 2013), Жийенбай Мояновтың «Палўанлар атасы» (Кегейлиши атақлы Сапалак палўан Шамуратов ҳақкында) (2018), Алпысбай Султановтың «Тутасып кеткен тәғдирлер» (2018) көркем-хўжетли шығармалары дөретилди.

Гүлайша Есемуратованың «Үш дәуірдің гүясы «Тентек» хаял хаққында әпсана» хұжетли повестинде бас қахарман тәғдири арқалы үш дәуір (өткен заман, совет дәуири, жаңа заман) көрсетилип, халықтың турмысы, өзгерислери сүүретленеди. Әйсе Бөлекбаева: «Тентек» хаял – күшли, қайсар, еркин ойлайтуғын инсан сыпатында сәулеленеди. Ол өз дәуириниң қыйыншылықларына қарамай, өмирде өз орнын табыўға тырысады. Шығарма хұжетли характерге ийе болғанлығы себепли, онда реал фактлер, өмирде болған ўақыялар негизинде жазылған. Бул оқыўшыға дәуирди терең түсиниўге жәрдем береди. Повестьте қахарман өмирине тийисли хәр бир дәуирде (үш дәуирде) адамлар турмысы, көзқарасы, қәдириятлары қалай өзгергени айқын көрсетиледи. Автор хаялдың жәмийеттеги орны, оның сабырлығы, төзимлиги және руўхый күшин ашып береди. Повесть оқыўшыларды сабырлы болыўға, өмир сынақларына беккем турыўға, өткенди қәдирлеўге үйретеди.

Шарап Уснатдиновтың «Ибрайым Юсупов. Шайырдың жаслығы» хұжетли повестинде атақлы шайыр Ибрайым Юсуповтың жаслық дәуири, оның қәлиплесиў жолы, шайыр болып жетилисиў процесси хаққында сөз етиледи. Яғный, бас қахарман Ибрайым Юсупов жас ўақтынан билимге, өнерге қызыққан, излениўши, талантлы жигит сыпатында көрсетиледи. Оның шайырлыққа деген ықласы ерте байқалады. Повесте жазыўшы реал фактлерге, естеликлерге, архив материалларына сүйенеди. Бул өз гезегинде шығарманың реаллығын арттырады. Шығармада шайырдың жаслық шағы оның келешек тәғдирина негиз болғаны көрсетиледи. Оның өмириндеги қыйыншылықлар да, илхам да усы дәуирде қәлиплеседи. Шығарма оқыўшыларды билимге умтылыўға, өнерди қәдирлеўге, мақсетке жетиўде табанлылық етиўге үйретеди. Повестьтиң идея-тематикасы арқалы шайырдың келешекте уллы тулға болып жетилисиўине жаслық дәуириниң үлкен тәсири болғанлығы ашып бериледи.

Жийенбай Мояновтың «Палўанлар атасы» хұжетли қыссасында Кегейлиши атақлы палўан Сапалақ Шамуратовтың өмири хәм ерликлери хаққында сөз етиледи. Қыссада оның жаслық ўақтынан баслап күш-куўатқа толы болып өсиўи, палўан болып елге танылыўы сүүретленеди. Сапалақ палўан көп жарысларда жеңиске ерисип, халық арасында үлкен абройға ийе болады. Ол тек күшли палўан болып қоймастан, әдил, кишипейил, елге жақын инсан болып сүүретленеди. Оның өмири арқалы автор палўанның хақықый күши – тек денеде емес, руўхында хәм адамгершилигинде екенлигин көрсетеди.

Алпысбай Султановтың «Тутасып кеткен тәғдирлер» хужжетли қыссасында бир неше адамлардың тәғдиринің хәм өмир жолларының бир-бири хәм өзлери жасаған жәмийет пенен тығыз байланыслы екенлиги көркем сүуретленеди. Теманың өзегі – тәғдир, адам өмири хәм олар жасаған социаллық турмыс тәризи, жәмийет мәселелерин өз ишине алады. Қысса қахарманлары өмирде түрли қыйыншылықларға дус келеди, сынақлардан өтеди хәм сол арқалы шынығады. Ўақыялар раўажланған сайын олардың тәғдирлери бир орайға биригеди. Автор бул арқалы адамлар өмири өз-ара тығыз байланыслы екенлигин, хәр бир адамның өз орны бар екенлигин көрсетип бермекши болады.

Солай етип, қарақалпақ хәм өзбек прозасында хужжетли повестьлердің жанрлық раўажланыўында хужжет, факт, архив материаллары хәм сөз етилип атырған тарийхый шахслардың өмири хәм искерлиги хаққындағы аңыз-әңгимелер тийкарғы көркем компонентлер сыпатында пайдаланылады.

Көркем-хужжетли шығармалардың композициялық дүзилisinde жазыўшылар жәмийетлик, социаллық машқалаларды хужжетлердің, фактлик материаллардың тийкарында сөз етип, өткен дәўир хәм сол жәмийетте жасаған белгили тарийхый шахслардың тәғдири хаққындағы мағлыўматлар менен оқыўшы қәўимин жақыннан таныстырыўға миясар болады.

Хужжетли шығармалардың қахарманлары өз прототиплерине ийе болып, турмыслық сыпатының басымлығы, қыялый ойларға қарағанда реаллықтың үстин болыўы, қахарман характериниң тийкарғы белгилериниң сақланыўы менен өзгешеленип турады.

Лекин, жазыўшылар тарийхый фактлерди, архив хужжетлерин, сол дәўир адамларынан еситкен әңгимелерди сол турысында келтирип өтпестен, көркем тоқыма менен байытып көркем хужжетли шығармаларды идея-тематикалық, жанрлық хәм стильлик жақтан байытып барыўға хәрекет етеди. Сонлықтан да, көркем хужжетли шығармалар оқыўшыларға хәм хужжетлилиги хәм көркемлиги менен үлкен қызығыўшылық оятады.

ӘДЕБИЯТЛАР:

1. Адабий турлар ва жанрлар. Эпос-адабий тур сифатида. – Тошкент: Фан. 1991.
2. Расулова У. XX аср ўзбек қиссачилиги. – Т.: Qamar media, 2020.
3. Бекбергенова З. Хужжеттен көркем прозаға қарай... // ӨзРИАҚҚБ Хабаршысы. – Нөкис, 2006. – №3.